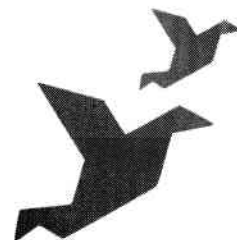

LBRIS

We know
books

Em Sava
Orizuru

SIONO
EDITURA

București 2021

Cuprins

Orizuru.....	6
O mică nebunie.....	8
Acasă e un verb.....	10
Miez verde de măr.....	15
Și totuși.....	18
O altă poveste.....	29
Taxiul galben.....	42
Să-mi fii rădăcină.....	46
Virtual, intens virtual.....	52
Stop joc!.....	58
Azi despre ieri când era mâine.....	85
Un bărbat hotărât.....	88
Engleza noastră cea de toate zilele.....	92
Zumba.....	97
Fără net viața e pustiu.....	102
Da, draga mea.....	107
Zacusca ei de viață.....	110
Punct cardinal al întoarcerii.....	115
Urzeala.....	118
Grăbindu-mă prin ierni.....	124

Thanksgiving.....	131
Relație nepotrivită.....	138
Olivia și Casa Loma.....	142
Un nou început.....	146
Trish.....	150
Dialog cu Dumnezeu.....	152
Nu poți râde de fluturi.....	157
Cele mai frumoase flori.....	160
Elefanți roz.....	162
Îngeri pe stradă.....	167
Am fost la Sava.....	172
Blidul.....	176
Douăzeci de ani.....	181
Ia cu tine și inima mea.....	184
Introspecție geografică.....	192
Chestii mici pentru arici.....	196
Prima impresie.....	201
Pe asfalt nu cresc afine.....	204
Poveste virtuală.....	209
Jerseul mov.....	214

Orizuru...

...este un cocor de hârtie, unul dintre cele mai cunoscute origami japoneze. Se spune că aripile lui conduc sufletele spre rai.

O mie de orizuru înșirați sunt numiți *senbazuru*¹ și sunt sinonimi cu împlinirea unei dorințe mari.

Oamenii fac în fiecare zi cocori de hârtie. În pauze construiesc castele de nisip.

Mina de pix mi-e plină de gânduri înaripate, iar din hârtie construiesc cocori. Viața e gând, gândul e zbor și-n suflet îmi cresc frunze. Copac ce curge invers, plantând stele în cer, și ninge încercări de primăvară. Nebunul este rege. Viața își mută toți pionii în anotimpul definitiv al omului.

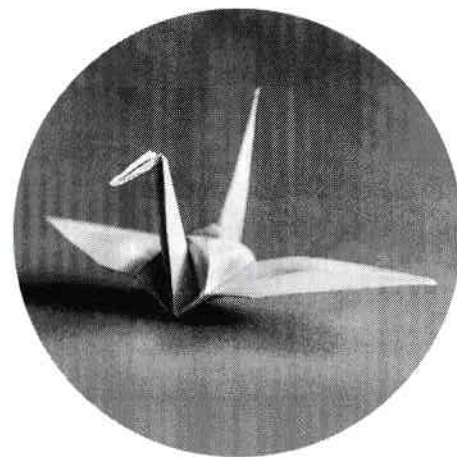
Valuri de bine și de rău îmi bat la poartă și mă întreb. Eu mă întreb. Nu mult, pentru că unele întrebări, chiar dacă înțeapă lemnul tare al intrării înspre mine, sunt croite anapoda și ajung dintr-o întâmplare absurdă a sorții aici. Și cad neputincioase în bot ca niște câini stupizi ce latră la lună, tocmai când lună nu-i. Că luna-i rătăcită pe la urechi de soare. Iar

¹ O mie de cocori

noaptea-i densă, țesută-n șah de stele. Și mat. Impenetrabil, negru, lăptos. De catifea. Dar cine-s eu, să amendez câinii?

Oricum nebunul este rege. Iar viața își mută toți pionii în anotimpul definitiv al omului.

Și te trezești uimit, te uiți în calendar și gânduri-orizuru se-aprind ca niște felinare: *a fost odată ca niciodată, că de n-ar fi, nu s-ar povesti...*

O mică nebunie

Iarnă românească, vis al emigrantului ce-și mijeste ochii sufletului în dor de *Viflaime*, *Viflaime!* și al părinților cu palmele ce ard a mângâiere.

Ani în Canada, cu viață în Canada, cu job și responsabilități în Canada și două, trei săptămâni furate la fiecare doi ani, ca să te-mbrățișezi cu ai tăi pe românește. Pune-te masă și ridică-te masă. Că mama ți-ar face pané luna de pe cer dacă ai cere. Iar tu ești în turneu acasă, că așa zice fratele tău. Că te vede printre picături: când la Cluj, când la Sibiu, când în Brașov, ba o fugă scurtă în Italia ori Franța, oprire și pe la București. Dar punctul central e acasă și nici nu știi când decolează avionul înapoi spre Toronto.

Și vine altă iarnă cu dor și doruri. Brusc decideți să mergeți la colindat acasă. Sunt zile libere de Crăciun și Anul nou. Mai rotunjiți cu vreo câteva să puneți de două săptămâni și, fără să spuneți nimănui, luați bilete. Piper de scumpe. Las' că renunțați la cadouri de moș Crăciun pentru voi în următorii j' de ani (*yes, right!!!*).

Vorbești la telefon de câteva ori pe zi cu mama. O păcălești că ai nu știu ce, ca să chiulești ziua aia, când ești pe avion. Cam greu se lasă păcălită, că te pufnește râsul și te cunoaște și are ea un talent de a-ți vedea

vocea... Dar îți muști limba și nu zici nimic.

Aterizați în Ajun. Ți-e inima mică, ciorchine de bucurie în gât. Miroase românește zăpada și oamenii sunt atât de frumoși la Cluj.

Opriți în holul mic al casei, colindați cuminți cu toții, căci fratele tău te-a ajutat la complot. Mama aprinde lumina, să vadă colindătorii și se zăpăcește când vă vede și stinge lumina la loc, să nu spulbere visul. Și *Ce vedere minunată* are cele mai dulci și mai sărate versuri, pentru că lacrimile, nu știu de ce, udă obraji. Ninge și e cald și bucurie-n lacrimi. Și pomul de Crăciun clipește complice, cu aceleași instalații pe care le știi dintotdeauna, cu globuri de sticlă vechi și noi, de când erați voi mici și până acum. Și Blackie latră-n curte. Și-n casă miroase a sarmale și a cozonac și a dragoste.

Acasă e un verb

Iubesc România. Nu mă interesează nici zona politică, nici cea sportivă, nici multe alte aspecte ce ar putea constitui motive de mândrie ori, dimpotrivă, dispreț pentru conaționali. O filtrez prin inima și interesele personale. O iubesc din punctul meu de vedere și atât. Poate cu dorul celui plecat de mulți ani. Poate mai calificat decât alții, pentru că am bătut multe plaiuri ale lumii și am mulți termeni de comparație în buzunar. Poate mai puțin calificat, pentru că o locuiesc puțin, timid și tind să o văd mai mult în haina ei de sărbătoare, prin ochelarii mei cu soare.

O iubesc senzorial. Simplu. Ca și cum aș mușca dintr-un colț proaspăt de pâine. Mi-o lipesc de retină imediat ce deschid pleoapa și-i adulmec liniștea verde cu gust de măr acru. Îi ating copacii și mângâi pisica neastâmpărată din curtea casei. O iubesc visceral, pentru că e țara părinților mei, a dragostei și a dorurilor mele, a amintirilor pe care le-am înghesuit într-o zi de primăvară în câteva geamantane și le-am aruncat grăbită peste un ocean care a muiat totul în apa lui sărată și rece.

Vorbesc despre România oriunde ajung, pentru că sunt mândră de ea. Și buzele mi se arcuiesc în forma ei dodoloață atunci când mi-o povestesc pe la alții, ori când zâmbesc la întrebări de genul: „ești neam cu Dracula?” ori

„vorbești transilvăneana?” Și o descopăr.

Una e România pe care am lăsat-o la plecare, alta e cea pe care o regăsesc la fiecare întoarcere, așteptându-mă cuminte cu ochi frumoși și înțelepți, cu surprize pe care le scoate sistematic din buzunar: „Uite, pe asta n-o știai.” Și nu mă refer la clădirile noi și moderne, ori la magazine, ori șosele, la schimbările firești care s-au petrecut de-a lungul anilor, ci la ținuturi pline de miez istoric, mister geografic ori, pur și simplu, locuri care, prin simpla lor existență, îmi demonstrează că acasă e un verb.

Turda. Atât de aproape de Cluj... Am trecut de nenumărate ori prin orașelul de pe malul Arieșului în drumurile spre Sibiu. Nici n-am ridicat sprânceana. Cenușiu, obosit. Impresie la prima și a cincea și a suta vedere.

Știam că există Salina, știam de Cheile Turzii, îmi adiasse pe lângă ureche Potaissa, falnic nume dat de romani cetății dace Turdava.

„O să văd și Salina într-o zi. Da, și Cheile”, dar era genul de obiectiv pe care îl știi acolo, în proxima vecinătate. Nu pleacă nicăieri, așa că poate vegeta în coada listei.

Eh! Și a venit și ziua Turda, zi ce mi-a făcut o reverență perfect exersată, urcând cu demnitate, în top de preferințe, iar impresia asupra orașelului antic mi s-a schimbat cu o sută optzeci de grade.

Când ajungi la Chei poți alinta liniștea. E palpabilă. Trăiește acolo. Dacă vrei s-o auzi cum toarce în preajma stâncilor, du-te la Cheile Turzii. Îți umpli la propriu pieptul de aer autentic românesc și te trezești purificat. Treci câteva punți peste apa văii Hășdate, vezi urmele animalelor în zăpadă și te minunezi că ești în țara ta. Vara îți răsar în cale pe rutele verzi peste o mie de specii de plante.

Salina te întâmpină țațoșă ca o intrare de OZN. Scările te duc în măruntaiele pământului și sarea îngheață istoria sufletelor care au trecut pe aici și-au confundat sudoarea lor cu blocurile mari de sare pe care le-au smuls negrului adânc. Te simți în Jules Verne, refăcând traseul spre centrul pământului. Un gând fugar îți trece sub pleopă: dacă mina se închide și te transformă și pe tine într-o stană de sare? Timpul are alte dimensiuni aici. E sărat, conservat și curat.

Orașul e un târg liniștit, mai ales în weekend, când nu se întâmplă nimic. Centrul are patina obișnuitului. Cafenele obosite își oferă poșirca de cafea ieftină și te invită mai degrabă să pleci decât să vii. Dar se simte spiritul ardeleanului gospodar, atât în curățenia și organizarea așezării, cât și în ciorba de burtă ori păstrăvul prăjit de bucătăriile cu specific românesc ale restaurantelor.

Turda, o piesă de mozaic istoric, din întregul tricolor românesc...

Miez verde de măr

Sunt dependentă de litere și de mere acre. Să scriu despre mere e ca și cum m-aș privi în oglindă.

Avea bunica doi pomi imenși la marginea grădinii. Făceau mere mari și acre, cu carnea atât de tare, că-ți puteai lăsa dinții în ele. Erau atât de acre, că le mâncau doar porcii. Și eu. Râdeau de mine cei mari. Eu cu merele mele, un soi de Albă ca Zăpada pe dos. Că ea avea mărul ei roșu, dulce și frumos (otrăvit, dar ce mai conta?). Privindu-l, îți lăsa gura apă, nu ca dragele mele poame ce făceau, dimpotrivă, gura pungă adulților.

La vremea aceea numai eu le știam secretul și savoarea, ca și cum mi-ar fi dezvăluit doar mie taina într-un SOS al papilelor gustative, pentru că atunci nu aveam bucurii culinare. Bucătăria era loc de supliciu, pe unde treceam iute, fără răbdare, că oricum nu-mi plăcea nimic. Eram ca un fir subțire și sălbatic de iederă, greu de hrănit. Și mai greu de înțeles.

Nici măcar eu, cea de azi, nu pot pricepe cum puteau să mă lase indiferentă plăcintele ori ciuregele (minciunele) bunicii?

Mult mai târziu, am realizat cât de bine gătesc ardelencele, cu precădere cele din familia mea și, abia la vremea maturității, când am început la rândul meu să gătesc, am înțeles ce

baghetă magică poate deveni lingura, ori paleta, ori telul.

Copil fiind, aveam merele și pe Rimbora, un ciobănesc mare care mă urma peste tot. Era prietenul meu, varianta mea de cei șapte pitici.

Casa bunicilor era așezată în margine de sat, într-o împărăție a verdei pur, un pământ îmbelșugat și binecuvântat de Dumnezeu.

Cornucopia era în ochii și sufletul meu casa și grădina și ograda bunicii. Dragostea pe care o găseam acolo era doar acolo și ea mi-a înflorit sufletul și l-a rotunjit sub formă de măr. Am devenit Sava pentru că Sava am fost întotdeauna. Nu m-am născut acolo și, cu cât creșteam, cu atât mai puțin stăteam la bunici, însă acolo am cunoscut libertatea absolută, dragostea necondiționată. Era un loc fără frici. Un loc unde-mi era permis orice. În ograda și casa bunicilor locuiau frumusețea și bunătatea, Sfânta Duminică și soarele. Iar eu eram piesa de puzzle ce se potrivea aceluia bulgăre încins de oameni buni, aceluia pământ ales.

Curtea și grădina imensă ce-o lua la fugă, din spatele casei, în sus pe deal, până la nucul așezat bătrânește pe coamă, erau pline cu pomi de toate soiurile, încărcăți de fructe care de care mai dulci și mai zemoase și mai aromate, de parcă se pregăteau pentru o competiție elaborată. Doar cei doi meri-gemeni înalți erau pe nedrept detronați. Însă eu îi iubeam cel mai tare și, transformată într-un soi de justițiar, purtam

victorioasă câte-un fruct verde și acru, amprentat cu dinții mei mărunți.

Cei doi uriași păreau niște bodyguarzi puși la granița ogrăzii, cu job precis de a păzi dragostea bunicilor și copilăria mea.

Erau un soi neobișnuit, soi pe care l-am căutat toată viața și în toată lumea, fără să-l pot găsi, ca și cum ar fi rămas izolat doar în împărăția copilăriei mele spulberate. Căci peticul meu de Paradis, Sava liniștii și libertății mele, a dispărut. Sava e azi doar o entitate geografică. Un sat ca oricare altul din județul Cluj. Un loc pe hartă unde oamenii cresc mari, plâng un pic, râd și îmbătrânesc. Sava nu mai e patria copilăriei mele. Sigur că există pe hartă, însă e doar un sat românesc ardelenesc, ca oricare altul. Fără bunica și bunicu', fără pomnițelul ce acoperea întreaga ogradă ca o umbrelă uriașă, fără cei doi meri, frați de cruce, Sava a pălît, s-a descompus, s-a transferat în casa sufletului meu sub forma parfumului de mere.

Iese din când în când prin seva cuvintelor, amestecată cu miros de seară și de lemne, trosnind în foc, cu trandafiri galbeni, liliac și flori de soare, cu nuci crude și vorbe bune de Sfântă Duminică și-un chip de fată știrbă, cu un măr mare în mână și cu un ciobănesc lățos în urma ei...

Sava sunt eu, cea dependentă de cuvinte și de mere verzi.